MMM Hallituksen esitykset syysistuntokaudella 2025

HE:t 11
- **kiireellisiä 1**
- **budjettilakeja 1**

(Tieto ja tutkimustoimiala 3, Luonnonvaraosasto 4, Ruokaosasto 4)

1. Tieto- ja tutkimustoimiala

1.1. HE laeiksi luonnonvarakeskuksesta annetun lain sekä ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 43
suppea
Hallitussihteeri Ada Ketelimäki, p. +358 295 162 003
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: ei
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM007:00/2024

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi Luonnonvarakeskuksesta annettua lakia ja ruoka- ja luonnonvaratilastoista annettua lakia. Esitykseen yhdistetään HE maatilojen kestävyyden tietoverkosta (MMM030:00/2023).

Esityksellä ehdotetaan muutettavaksi Luonnonvarakeskuksesta annettua lakia (561/2014) vastaamaan paremmin Luonnonvarakeskuksen tarpeita. Muutokset koskisivat muun muassa tehtäviä, organisaatiota, ratkaisuvaltaa, sopimusten tekemistä ja tiedonsaantioikeuksia sekä asetuksenantovaltuutta. Esityksen mukaan Luonnonvarakeskuksesta annettuun lakiin lisättäisiin maatilojen kestävyyttä koskevan tietoverkon yhdyselimenä toimimista koskeva tehtävä. Organisaatiota koskevaa sääntelyä joustavoitettaisiin sekä mahdollistettaisiin uuden Luonnonvarakeskuksen neuvottelukunnan perustaminen Luonnonvarakeskuksen johtokunnan tilalle. Esityksen mukaan pääjohtajan ratkaisuvaltaa voitaisiin siirtää myös työsuhteiselle henkilölle, eikä ainoastaan virkasuhteiselle henkilölle. Sopimusten tekemistä koskevaa sääntelyä muutettaisiin niin, että se kattaisi sopimusten tekemisen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP) täytäntöönpanosta Luonnonvarakeskukselle 3 §:ssä säädettyjen testaus- ja tarkastustehtävien hoitamiseksi. Lakiin ruoka- ja luonnonvaratilastoista (562/20214) muutettaisiin muun muassa säätämällä riistan ja metsästyksen tilastoinnista, joka on jo nykyisinkin osa Luonnonvarakeskuksen toimintaa. Lisäksi tarkoituksena on muuttaa myös Riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tietojensaantia koskevaa sääntelyä. Esityksen liitteeksi tulisi luonnos valtioneuvoston asetukseksi Luonnonvarakeskuksesta annetun valtioneuvoston

asetuksen muuttamisesta. Asetukseen lisättäisiin uudet Luonnonvarakeskuksen neuvottelukuntaa koskevat säännökset.

1.2. HE laeiksi kunnan kiinteistöinsinööristä annetun lain ja kaupanvahvistajista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 43/44
suppea
Hallitussihteeri Ada Ketelimäki, p. +358 295 162 003
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: ei
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM003:00/2025

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan kiinteistöinsinööristä annettua lakia ja kaupanvahvistajista annettua lakia.
Esityksen mukaan kunnan kiinteistöinsinöörin kelpoisuusehtoa koskevaa sääntelyä lievennettäisiin ja ajantasaistettaisiin sekä Maanmittauslaitoksen määräämän kaupanvahvistajan enimmäisikä korotettaisiin 68 vuodesta 70 vuoteen.

1.3. HE laiksi yhteisaluelain muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 5/2026
suppea
Lainsäädäntöneuvos Timo-Ville Nieminen, p. +358 295 162 379
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: 77. Orpo, 6 Kasvun kaava

säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM001:00/2025

Yhteisaluelakia muutetaan hallitusohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteuttamiseen liittyen. Hallitusohjelmakirjauksen mukaan: "lakia muutetaan osakaskuntien yhdistämistoimitusten edistämiseksi, etäkokousten mahdollistamiseksi ja osakkaiden tasapuolisen kohtelun parantamiseksi. Kiinteistörekisteriin merkittyjen kalastusoikeuksien omistajien omaisuuden suojaa vahvistetaan." Lakiin tehdään lisäksi teknisiä korjauksia.

Keskeisimpänä muutoksena lakiin lisättäisiin säännökset, jotka mahdollistavat osakaskunnan kokousten järjestämisen etäkokouksina hyödyntämällä tietoliikenneyhteyksiä ja teknisiä apuvälineitä. Tarkoituksena on käytännössä lähinnä sallia etäkokousten järjestäminen rajoittamatta oleellisesti sitä,

millaisin teknisin apuvälinein kokous järjestetään taikka asettamatta liiallisia yksityiskohtaisia vaatimuksia niiden käytölle.

Muina muutoksina lakiin esitetään lain terminologiaa selkiyttävää sekä osakaskunnan kokouksen järjestämistä helpottavaa sääntelyä, muun muassa kutsujen toimittamiseen sekä järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen koollekutsumiseen liittyen. Laissa oleviin viittaussäännöksiin tehtäisiin myös muussa lainsäädännössä tapahtuneiden muutosten edellyttämiä teknisiä muutoksia.

Esitys on ollut lausuntokierroksella, ja lausuntokierroksen perusteella tehtävät muutokset erityisesti etäkokousten järjestämistä koskevilta osiltaan, edellyttävät uuden vaikutusmahdollisuuden varaamista lain keskeisimmille sidosryhmille. Lain esittelyaikataulua on siksi muutettu alkuperäisestä.

2 Luonnonvaraosasto

2.1 HE laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 39
suppea
esittelijä, neuvotteleva virkamies Niina Riissanen. p. +358 295 162 339
budjettilaki: kyllä
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: 77. Orpo: 7 Puhtaan energian Suomi: 7.5 Suomi vaalii arvokasta luontoaan
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM067:00/2024

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin säännökset, jotka mahdollistaisivat tulosperusteisten tukien ja ympäristöllisten tarjouskilpailujen kokeilun. Toimenpiteitä, joihin tukea myönnettäisiin, olisivat keskimääräistä suuremman lehtipuuosuuden jättäminen taimikon ja nuoren metsän hoitotyössä, suojavyöhykkeen jättäminen, suon ennallistaminen ja lehdon luonnonhoito. Suojavyöhykkeen jättämistä koskeva tuki olisi alueellinen. Muiden kokeilujen tukea voisi hakea koko Suomessa.

Laissa säädettäisiin kokeiluhankkeiden tuen myöntämisen edellytyksistä, hankkeiden valintaperusteista, hoito- ja kunnossapitovelvoitteen laajentamisesta sekä asiakirjojen täydentämisestä ja julkisuudesta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.7.2026. Suon ennallistamisen ja lehdon luonnonhoidon kokeilu alkaisi 1.7.2026 ja kaksi muuta kokeilua alkaisivat vuoden 2027 alussa. Tukia ei voisi enää hakea vuoden 2029 jälkeen.

Lainsäädännön arviointineuvosto on perunut ilmoituksensa ottaa esitys tarkastettavaksi.

2.2 HE laiksi metsästyslain muuttamisesta

kiireellinen/vko 47
suppea
esittelijä, neuvotteleva virkamies Sami Niemi. +358 295 162 391
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO-yhteys: Kyllä, 77. Orpo: 6 Kasvun kaava: 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM030:00/2025

Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi metsästyslain 37 §:n 3 momentin säännös suden ympärivuotisesta rauhoituksesta. Suden rauhoitusajasta säädettäisiin metsästysasetuksella. Samalla metsästyslakiin tehtäisiin muutoksia, jotka parantaisivat lain teknistä laatua ja selkeyttä. Lisäksi laissa säädettäisiin suden metsästyksen käytännön järjestelyihin liittyvistä seikoista.

Tarkempi kuvaus: Metsästyslain 37 §:stä kumottaisiin suden ympärivuotinen rauhoitus.
Edellyttää, että samaan aikaan saatetaan voimaan metsästysasetuksen muutos, jossa sudelle säädetään rauhoitusaika, jonka ulkopuolinen aika on metsästysaika. Suden metsästyksen salliminen edellyttää rauhoitus/metsästysaikaa tarkempaa sääntelyä. Metsästyslain 10 §:ssä on säännökset sekä pyyntiluvanvaraisesta metsästyksestä (esim. euroopanmajava) ja alueelliseen kiintiöön perustuvasta metsästyksestä (kiintiömetsästys, esim. halli). Pykälään lisättäisiin toimivaltuuksia metsästysasetuksella antaa sellaisia tarkempia säännöksiä kiintiömetsästyksen sääntelyyn, jota ei ole hylkeiden metsästyksessä tarvittu. Pyyntiluvanvaraiseen metsästyksen tarkempaan sääntelyyn on jo riittävät toimivaltuudet. Lisäksi säädettäisiin velvoite DNA-näytteen toimittamisesta tutkimukselle. Tämä tarvitaan, jotta siitä voidaan asetuksella antaa tarkempia säännöksiä kiintiömetsästystä varten. Metsästyslain 30 §:ää muutettaisiin siten, että sekä suden pyyntiluvanvaraisessa metsästyksessä että kiintiömetsästyksessä edellytettäisiin metsästyksen johtajaa sekä riittävää määrää varajohtajia. Näiden lisäksi metsästyslain 41§:ään sekä 41a§:ään tehdään teknisiä tarkastuksia, joita KHO edellytti lausunnossaan metsästyslain 41§:n muutoksen yhteydessä.

2.3 HE laeiksi metsästyslain 41 b §:n ja luonnonsuojelulain 83 §:n muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 3/2026
suppea
esittelijä, osastopäällikkö, ylijohtaja Pentti Lähteenoja, p. +358 295 162 485
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
HO- yhteys: [Kyllä]
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM070:00/2024

Esityksen tavoitteena on siirtää valkoposkihanhien ja merimetsojen poikkeusluvitus Varsinais-Suomen ELY-keskukselta Suomen riistakeskukselle kuitenkin siten, että lajit säilyvät luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. Tämän aikaansaamiseksi muutetaan metsästyslain 41 b §:ää ja luonnonsuojelulain 83 §:ää. Esitys varmistaa samalla vahinkojen oikeudenmukaisen korvaamisen jatkumisen elinkeinonharjoittajille. Samaan aikaan hallitus pyrkii vaikuttamaan siihen, että lajit lisätään lintudirektiivin metsästettävien lajien liitteeseen II, joka on edellytys lajien kannan säätelylle metsästämällä. Esityksellä mahdollistetaan poikkeusluvalla ammuttujen ja haltuun otettujen lintujen lihan hyödyntämisen.

Tarkempi kuvaus: Ratkaisuehdotus on, että valkoposkihanhi ja merimetso säilyisivät edelleen luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettuina, mutta lajien rauhoituksesta poikettaisiin metsästyslain perusteella. Rauhoituksesta voitaisiin poiketa metsästyslain 41 b §:n mukaisessa menettelyssä Suomen riistakeskuksen luvalla sekä rajatuissa tilanteissa myös ilmoitusmenettelyllä, mikä vähentäisi merkittävästi suojelusta poikkeamisen luvittamisesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Ilmoitusmenettely vastaisi osittain Ruotsin metsästysjärjestelyä. Metsästyslaissa todettaisiin myös, että poikkeusluvalla tai ilmoitusmenettelyssä saaliiksi saadun valkoposkihanhen ja merimetson hallussapito ja hyödyntäminen on sallittua luonnonsuojelulain 87 §:n estämättä lukuun ottamatta kaupallista hyödyntämistä.

Luonnonsuojelulakia muutettaisiin vain siltä osin, että selvyyden vuoksi todettaisiin luonnonsuojelulain 83§:ssä, että valkoposkihanhen ja merimetson osalta luvan poiketa 70 §:ssä säädetystä rauhoituksesta myöntää kuitenkin Suomen riistakeskus soveltaen, mitä metsästyslaissa säädetään rauhoituksesta poikkeamisesta.

Valkoposkihanhien vahinkojen korvaaminen ja vahinkojen estämisen rahoitus säilyisi siten edelleen ympäristöhallinnolla. Perusteen valkoposkihanhivahinkojen korvaukselle muodostaa se seikka, että kyseessä olisi edelleen luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu laji, jonka rauhoituksesta poiketaan metsästyslailla (kts. YmVM 10/2021). Valiokunta on nimenomaisesti todennut, että vaikka konkreettisen vahingon aiheuttaa luonnonvaraisen eläinlajin yksilö, perusteen korvaukselle muodostaa se seikka, että kyseessä on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu laji.

Hyödyt: Ei tarvita päällekkäistä tietojärjestelmää vain valkoposkihanhea varten (säästö n. 500 000 €). Korvauksien maksamiseen ei tule viiveitä, koska YM:n momentti 30.10.63 37M€ takaa nopeat ja täysimääräiset korvaukset n. 1 kk vahingosta. Ei tarvita lainkaan notifiointia komissiolle, jossa vaara korvauksien merkittävään viivästymiseen (viive 1–1,5 vuotta vahingosta). Lajit saataisiin hallitusohjelman mukaisesti metsästyslain piiriin heti, kun HE hyväksytty eli toteutuisi siis tämän hallituksen aikana. Tällä hetkellä poikkeuslupien myöntämisen ja kuoliaaksi ampumisen estävän muun tyydyttävän ratkaisun (paukkupatruuna) kyseenalaistaminen tapahtuisi heti lain tultua voimaan. Vuoden loppuun mennessä odotetaan myös komission tulkintaohjetta poikkeuslupien myöntämisestä, joka saattaa luoda joustoa lupamenettelyyn näiden lajien osalta. Lopputulos selvinnee vasta hallinto-oikeuden ratkaisuissa, mutta kuitenkin avautuu mahdollisuus oikeuskäytännön muuttumiselle päätösharkinnan perustelemisen tai uuden tutkimuksen kautta. Riistatalouden asiantuntijana Suomen riistakeskuksella on ELY-keskusta paremmat edellytykset arvioida ampumisen vaikutuksia naiden lajien käyttäytymiseen. Jos poikkeusluvat eivät oikeuskäytännön johdosta johda kuoliaaksi ampumiseen, niin ainakin korvausjärjestelmä toimii ja varmistaa elinkeinonharjoittajien toimeentulon Pohjois-Savossa, Pohjois-Karjalassa ja Kaakkois-Suomessa.

2.4 HE laiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

ei-kiireellinen/viikko 49
suppea
esittelijä, Neuvotteleva virkamies Orian Bondestam, puh. +358 295 162 494
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ehkä
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: kyllä, 77. Orpo: 6 Kasvun kaava: 6.6 Suomi elää maaseudusta ja metsistä
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM068:00/2024

Lakia on tarkoitus täydentää siirrettävien käyttöoikeuksien käyttöä vakuuksina koskevilla säännöksillä, tarkentaa säännöksiä toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden hyödyntämisen velvollisuudesta, kun Suomen kalastuskiintiön käyttöaste kokonaisuudessaan on alhainen sekä tehdä lakiin eräitä teknisiä tarkennuksia.

Siirrettäviin käyttöoikeuksiin liittyy mahdollisuus niiden käyttämiseen luottolaitosten myöntämien lainojen vakuuksina. Tätä koskeva toimenpide on sisällytetty valtioneuvoston periaatepäätöksenä 8.7.2021 hyväksyttyyn kotimaisen kalan edistämisohjelmaan. Edistämisohjelman toimenpiteessä todetaan, että parannetaan edellytyksiä kalastuslaivaston ja -alusten uudistamiselle ja että selvitetään siirrettävien käyttöoikeuksien käyttömahdollisuutta lainojen vakuuksina. Luonnonvarakeskuksen selvitystyö asiasta on valmistunut mukaan lukien siirrettävien käyttöoikeuksien arvottaminen ja siten edellytykset asiasta säätämiseen ovat olemassa.

3 Ruokaosasto

3.1 HE laiksi poronhoitolain muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 45
laaja
esittelijä, lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius, p. +358 295 162 244
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: kyllä, PL 15 §, PL 17 §, PL 18 §, PL 20 §, PL 21 §
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: ei
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM027:00/2024

Paliskunnille säädettäisiin velvollisuus laatia ja hyväksyä porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat kerran kymmenessä vuodessa. Suunnittelun tavoitteena on löytää kullekin alueelle parhaiten soveltuvia ja pitkäjänteisiä käytäntöjä, joiden avulla voidaan tukea laidunten kestävän käytön edellytyksiä.

Ehdotus pohjautuu alun perin maa- ja metsätalousministeriön asettaman Suurimmat sallitut poroluvut -työryhmän vuonna 2019 julkaistuun loppuraporttiin, jossa ehdotettiin, että porolukujen säätämisen liitännäistoimenpiteenä paliskunnille asetetaan velvollisuus laatia porolaidunten hoito- ja käyttösuunnitelmat. Samanlainen, mutta sisällöltään jonkin verran yksityiskohtaisempi ehdotus sisältyi maa- ja metsätalousministeriön asettaman Porotalouden tulevaisuustyöryhmän helmikuussa 2023 julkaistuun loppuraporttiin. Hallituksen esitysluonnokseen sisältyvät lainsäädäntöehdotukset on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön 12.4.2024 asettamassa työryhmässä. Kaikki em. työryhmäraportit hyväksyttiin yksimielisinä.

Lisäksi poronhoitolaissa säädettyjä porojen määrän vähentämistä koskevia periaatteita esitetään täsmennettäviksi ja täydennettäviksi. Paliskuntien käytännössä on kehittynyt pidemmän ajan kuluessa poromäärän hallintaan liittyviä erilaisia toimintamalleja, jotka eivät kaikilta osin ole yhteensopivia poronhoitolain nykyisten säännösten kanssa. Säännöksiin liittyy myös tiettyä tulkinnanvaraisuutta. Esityksessä selkeytettäisiin, missä rajoissa paliskuntien päätöksenteko olisi jatkossa mahdollista. Lisäksi edellytettäisiin, että paliskunnat päättäisivät vuosittain vähennettävästä poromäärästä velvoittavalla päätöksellä. Tämä poistaisi ne ongelmat, joita nykyisin liittyy velvoittavien ja suositusluonteisten teurastussuunnitelmien väliseen eroon ja siihen liittyviin hallinnollisiin ja oikeudellisiin ongelmiin.

Lisäksi lakiin ehdotetaan säännöksiä, joilla estetään porojen vähentämisvelvollisuutta laiminlyöneiden poronomistajien hyötyminen vähentämättä jätetyistä poroista. Muutoksiin sisältyisi myös hallinnollisesta seuraamusmaksusta säätäminen.

Poronhoitolakiin tehtäisiin myös eräitä muita muutoksia, joiden tarkoituksena on sujuvoittaa poronhoidon hallintoa. Nämä muutokset koskevat paliskunnan kokousten koolle kutsumista, paliskunnan päätösten tiedoksiantoa sekä esteellisyyssäännöksiä. Lisäksi päätoimisten poronhoitajien asemaa vahvistettaisiin uudistamalla päätöksentekoon liittyvä äänileikkuri. Poronhoitorikkomusta koskevat kriminalisointisäännökset uudistettaisiin vastaamaan rikosoikeudellisen sääntelyn tarkkarajaisuutta koskevia vaatimuksia.

Lausuntokierros päättyi toukokuun lopussa. Erityisesti saamelaisten kotiseutualueen paliskunnat esittivät runsaasti yksityiskohtaisia kommentteja ja muutosehdotuksia. Niiden sekä saamelaiskäräjien lausuntokierroksen jälkeen esittämien vaatimusten ja muun lausuntopalautteen vuoksi esitysluonnokseen on tehty jatkovalmisteluvaiheessa useita muutoksia. Näistä poromäärän vähentämiseen liittyvät ovat siinä määrin merkittäviä, että niistä on jatkovalmistelun aikana keskusteltu myös muiden tahojen, erityisesti Paliskuntain yhdistyksen kanssa. Osa poroisännistä on osallistunut ministeriön järjestämään työpajatilaisuuteen. Tämänhetkisen käsityksen mukaan poroelinkeino on yhtenäisenä merkittävimpien muutosehdotusten takana. Saamelaiskäräjälain mukaisissa neuvotteluissa 1.9.2025 saavutettiin yhteisymmärrys tämänhetkiseen esitysluonnokseen sisältyvistä ehdotuksista.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotukset maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta. Muutokset olisivat lähinnä teknisluonteisia.

Ehdotettu sääntely on vahvasti perusoikeuskytkentäistä. Oikeusministeriön lausunnon mukaan paliskunnan toimivaltuudet ja niiden yhteys perustuslain 124 §:ään ovat syy pyytää esityksestä perustuslakivaliokunnan lausunto.

Lainsäädännön arviointineuvoston arviointi on alkanut. Suomenkielinen laintarkastus on valmistunut. Ruotsinkielinen käännöstyö on vielä kesken.

Poronhoitovuosi vaihtuu 1.6., minkä vuoksi laki olisi tarpeen saada hyväksyttyä ja vahvistettua keväällä 2026. Esityksen antamista yritetään aikaistaa 2–3 viikolla, jos mahdollista.

3.2 HE laeiksi Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 §:n, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 6 ja 8 §:n sekä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 48
suppea
esittelijä, lainsäädäntöneuvos Katri Aho, p. +358 2951 62235
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: ei
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM029:00/2025

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettua lakia ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettua lakia.

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia muutettaisiin siten, että elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten sekä kuntien tehtäviin kirjattaisiin selkeyden vuoksi myös se, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai kunta tekisi päätöksen tukia, palkkiota tai korvauksia koskevien hakemusten yhdistämisestä tilanteessa, jossa tukien hakija on katsottava yhdeksi tuenhakijaksi (tilaksi) tukihakemusten määrästä riippumatta.

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin tukikelpoisen alan hallinnan osalta siten, että tukikelpoisen alan olisi oltava aktiiviviljelijän hallinnassa Euroopan unionin suoria viljelijätukia koskevan vuosittaisen yhtenäishakemuksen viimeisestä jättämispäivästä hakemuksen viimeiseen mahdolliseen muutospäivään.

Lisäksi lakia ehdotetaan muutettavaksi Euroopan unionin lainsäädäntöön ehdotetun muutoksen johdosta siten, että pysyvien nurmien ennallistamismenettely otettaisiin käyttöön, jos pysyvän nurmen ala vähenee vuoden 2018 viitealaan verrattuna yli kymmenen prosenttia nykyisin viiden prosentin sijaan.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi eräiden ympäristökorvauksen perusteena olevien ympäristösopimusten (maatalousluonnon monimuotoisuuden ja

maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus ja kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus) hallinnollisen tarkastuskäynnin tekemisen ajankohdan osalta. Ehdotuksen mukaan elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskuksen (vuoden 2026 alusta lukien elin-voimakeskuksen) olisi jatkossa tehtävä hallinnollinen tarkastuskäynti ennen kuin edellä mainittujen ympäristösopimusten perusteella maksetaan ympäristökorvauksen ensimmäisen sopimusvuoden loppumaksu.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

3.3 HE lemmikkieläinten siirtoja koskevaksi lainsäädännöksi

ei-kiireellinen/ [vko 47]
suppea
esittelijä, lainsäädäntöneuvos Katri Aho, p. +358 2951 62235
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: ei
säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM004:00/2025

Esityksellä toteutetaan ns. lemmikkieläinasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 576/2013) kumoutumisen ja EU:n eläinterveyssäännöstön (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429) VI osan soveltamisen alkamisen edellyttämät muutokset eläintautilakiin (76/2021) sekä eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annettuun lakiin (1277/2019). Muutettavat säännökset koskevat lemmikkieläinten muita kuin kaupallisia siirtoja Euroopan unionin jäsenvaltiosta toiseen tai kolmannesta maasta jäsenvaltioon.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläintautilakia ja eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annettua lakia siten, että viittaukset kumoutuvaan lemmikkieläinasetukseen muutetaan viittauksiksi eläinterveyssäännöstön VI osaan ja valvonta-asetukseen sekä niiden nojalla annettuihin säännöksiin.

Lakien on tultava voimaan 21.4.2026, jolloin eläinterveyssäännöstön VI osan soveltaminen alkaa.

3.4 HE laiksi elintarvikelain, rehulain ja eläintautilain muuttamisesta

ei-kiireellinen/vko 50
suppea
esittelijä, lainsäädäntöneuvos Hannu Miettinen, p. +358 295 162 478
budjettilaki: ei
PeV-käsittely: ei
KUTHANEK-käsittely: ei
HO- yhteys: ei

säädöshankkeen tunniste Hankeikkunassa: MMM02:00/2025

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elintarvikelakia, rehulakia ja eläintautilakia.
Esitys liittyy osaltaan valmisteilla olevaan valmiuslain kokonaisuudistukseen, jolla saatetaan valmiuslaki vastaamaan nykyaikaista käsitystä yhteiskunnan kokonaisturvallisuudesta ja sitä uhkaavista tekijöistä sekä erilaisten vaikutuksiltaan vakavien uhka- ja häiriötilanteiden tunnistamisesta. Yhteiskunnan toiminnan turvaaminen huolehtimalla elintarvikeketjun toimivuudesta sekä elintarvikkeiden, elintarvikekontaktimateriaalien ja rehujen saatavuudesta on tärkeää myös normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden aikana. Esityksessä ehdotetaan elintarvikelakiin ja rehulakiin esiteltäväksi häiriötilanteita koskevaa erityissääntelyä, jonka avulla tietyistä lainsäädännön vaatimuksista voidaan tarpeen vaatiessa joustaa. Joustoja voitaisiin häiriötilanteessa kohdistaa muun muassa elintarvikkeiden koostumukseen ja laatuun, elintarvikkeiden pakkauksessa, esitteessä, mainoksessa tai muulla tavoin annettaviin tietoihin, elintarvikekontaktimateriaaleihin ja niiden käyttöön sekä niitä koskeviin merkintöihin ja puhtausvaatimuksiin, elintarviketoimintaa koskeviin tiloihin, rakenteisiin ja toimintaan liittyviin vaatimuksiin sekä elintarvikkeiden käsittelyyn, kuljettamiseen ja lämpötilavaatimuksiin. Rehujen osalta joustoja voitaisiin kohdistaa vastaavasti rehujen haitallisiin aineisiin ja rehujen pakkauksessa, etiketissä, saateasiakirjassa, esitteessä, mainoksessa tai muuten markkinoinnin ja rehun esillepanon yhteydessä annettaviin tietoihin sekä rehualan toimijan toiminnan järjestämiseen.
Lakeihin tehtäisiin myös muita yksittäisiä käytännön valvontatyössä havaittuja tarpeellisia muutoksia ja korjauksia. Muutokset koskisivat muun muassa kunnan suorittamasta elintarvikevalvonnasta perittävän valvonnan perusmaksun rajaamista siten, että vuosimaksua ei perittäisi sellaisilta elintarvikealan toimijoilta, jotka ovat säännöllisen elintarvikevalvonnan ulkopuolella. Lisäksi lakiin tehtäisiin teknisiä muutoksia ja korjauksia. Rehulain osalta muutostarpeet liittyvät pykäliin koskien lupaa käyttää hyväksymätöntä rehun lisäainetta, Ruokaviraston valvontasuunnitelmaa ja raportointia sekä rehuvalvonnan seuraamusmaksua.
Elintarvikelakiin ja eläintautilakiin lisättäisiin lisäksi asetuksenantovaltuus koskien viranomaisten välistä zoonoosiyhteistyötä, millä vahvistettaisiin poikkihallinnollista yhteistyötä zoonoosien torjunnassa.